

33. Grupy w Kościele

1. CELE LEKCJI – WYMAGANIA OGÓLNE

- Rozpoznawanie grup działających w Kościele katolickim jako środowisk wzrostu życia religijnego;
- Odkrywanie różnorodności charyzmatów w Kościele.

2. TREŚCI NAUCZANIA – WYMAGANIA SZCZEGÓŁOWE

Uczeń:

- Własnymi słowami tłumaczy, jaka jest rola grup i wspólnot w Kościele;
- Na podstawie analizowanego tekstu z Dziejów Apostolskich opisuje, jak wyglądało życie pierwszej wspólnoty chrześcijan;
- W oparciu o zamieszczone w podręczniku teksty samodzielnie tłumaczy, na czym polegał przełom w nauczaniu o roli świeckich w Kościele podczas II Soboru Watykańskiego;
- Wymienia z pamięci najbardziej popularne ruchy i grupy w Kościele;
- Własnymi słowami charakteryzuje główne rysy charyzmatu poznanych na lekcji ruchów i stowarzyszeń.

3. POJĘCIA, POSTACI

- II Sobór Watykański;
- Ruch Światło-Życie;
- Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży;
- Akcja Katolicka;
- Skauci Europy;
- Odnowa Charyzmatyczna;
- Neokatechumenat.

4. WARTOŚCI

- Różnorodność charyzmatów i dróg w Kościele;
- Odkrycie własnego miejsca w Kościele.

5. SCHEMAT LEKCJI

- Grupy młodzieżowe;

- Posoborowa odnowa charyzmatyczna;
- Ruchy i grupy w Kościele.

6. PROPOZYCJA REALIZACJI

Wprowadzenie:

Metoda – burza mózgów. Nauczyciel zadaje pytania:

- Jakie znacze nieformalne lub sformalizowane grupy młodzieżowe?
- Jakie grupy młodzieżowe działają w Kościele, np. w Waszej parafii?

Jeden z uczniów zapisuje odpowiedzi na tablicy, w dwóch kolumnach zatytułowanych: „Grupy młodzieżowe” i „Ruchy i grupy w Kościele”.

Metoda-słoneczko. Nauczyciel zapisuje na tablicy hasło: „SUPER-GRUPA”.

- Jakimi cechami powinna się charakteryzować dobrze działająca grupa młodzieżowa? (odpowiedzi zapisują uczniowie na małych karteczkach lub bezpośrednio zgłaszają do zapisu na tablicy przez ucznia sekretarza).

Rozwinięcie tematu:

Metoda plastyczna – logo. Nauczyciel dzieli klasę na dwójki lub 3-osobowe grupy i rozdaje każdej z grup jedną kartkę formatu A4. Następnie uczniowie otrzymują za zadanie zaprojektowanie, w oparciu o teksty „Mów Panie” i „Komentarz”, logo idealnej wspólnoty pierwotnego Kościoła opisanej w Dziejach Apostolskich. Projekt każdej grupy omawia pokrótce reprezentant grupy i zawiesza logo na tablicy.

Metoda – wykład. Nauczyciel wprowadza w zagadnienia posoborowej odnowy charyzmatycznej w Kościele i powstanie w jej wyniku grup i ruchów, które miały wychodzić naprzeciw zapotrzebowaniu współczesnego człowieka. Może zawrzeć w swojej wypowiedzi tekst z rubryki „Przeczytaj”. Wiele z cech „super grupy” realizuje się w istniejących ruchach i grupach w ramach Kościoła. Każda z grup posiada charakterystyczny znak – logo, który jest niejako jej herbem, identyfikującym członków.

Zakończenie:

Nauczyciel podsumowuje lekcję, korzystając z tekstu z ramki „Zapamiętaj”.

Notatka:

Nazwy poznanych grup i charakterystyczne dla ich charyzmatu pojęcia.

Korelacja z edukacją szkolną:

- Wiedza o społeczeństwie – ruchy, zrzeczenia, partie;
- Historia – II Sobór Watykański.

7. INNE MOŻLIWOŚCI REALIZACJI

Lekcję najlepiej przeprowadzić z udziałem przedstawicieli grup i stowarzyszeń działających przy parafii. Wtedy lekcja może być połączona ze świadectwami i zaproszeniem na konkretne spotkania formacyjne.

Można posłużyć się dostępnymi prezentacjami o grupach w Kościele, obejrzeć ich strony internetowe i dostępne materiały informacyjne.

Metoda – praca z podręcznikiem. Uczniowie pozostają w grupach (ewentualnie można grupy wymieszać lub zmniejszyć ich ilość do sześciu). Nauczyciel przydziela każdej grupie jedną z opisanych w podręczniku wspólnot kościelnych. Przedstawiciele grup przedstawiają charyzmat i formację wspólnot w telegraficznym skrócie – w formie newsów lub w inny ciekawy sposób (plakat, scenka, rysunek, komiks z dołączonym komentarzem).

8. ALTERNATYWNE TEKSTY DO WYKORZYSTANIA NA LEKCJI

Poszerzony tekst komentarza zawartego w podręczniku ucznia:

KOMENTARZ

Autor Dziejów Apostolskich opisuje życie pierwszej wspólnoty chrześcijańskiej. Obraz tej społeczności jest niemalże idealny. Panuje w niej jedność, zrozumienie, miłość. Idealność tej wspólnoty nie polegała jednak na osiągnięciu przez jej członków wszelkich cnót w wymiarze doskonałym. Wierzyli oni jednak, że są w stanie taką wspólnotę stworzyć. Fundamentem jej była obecność Boga. Prawdziwym bowiem budulcem jest Duch Święty, który stanowi trzon każdej wspólnoty. Składa się ona z członków, którzy winni wkładać w budowę wspólnoty własny wysiłek i troskę. Nie zbuduje się bowiem żadnego środowiska z narzekañ czy bezpodstawnej krytyki. Warto zauważyć, że dla budowania wspólnoty potrzebny jest wysiłek każdego człowieka, który ją tworzy. By tworzyć wspólnotę z innymi trzeba przewycięzać swój egoizm, pychę, otwierać się na drugiego, umieć słuchać. Ta pierwotna wspólnota to pewien ideał, do którego należy dążyć.

Pierwotna wspólnota, o której pisze św. Łukasz, była, jak zostało podkreślone, wspólnotą dóbr. Wydaje się, że z dzisiejszego punktu widzenia taka wspólnota byłaby chyba niemożliwa do zrealizowania. Trudno bowiem wyobrazić sobie, że „wszystko jest wspólne”. W dzisiejszym rozumieniu chodzi tutaj jednak bardziej o postawę serca, wewnętrzne nastawienie, otwarte oczy, ręce gotowe do służby, a nie rozdawnictwo czy sztuczną równość. Jako cały Kościół, jako parafia, jako mała grupa apostołska przy parafii, potrzebujemy wewnętrznej przemiany, nowego spojrzenia na bliźniego, otwarcia się na powiew Ducha Świętego, aby w naszych czasach odkrywać i realizować ten ideał.

Wspólnota ma mnie wprowadzać w relacje bardziej dojrzałe i mniej egoistyczne, ucząc cierpliwości i wyrozumiałości, dając nowe spojrzenie, dzięki któremu nie będę już dzielił ludzi na złych i dobrych, sympatycznych i niesympatycznych. Ożywia ona w nas pragnienie świata bez podziałów i dyskryminacji. Przebywanie we wspólnocie uwrażliwia mnie także na słowa i gesty drugiego, na jego potrzeby i oczekiwania. Spotkanie z drugim człowiekiem rozszerza moje serce i stąd też płynie poczucie szczęścia i radości. Wreszcie to wspólnota pokazuje, jak w bliżnim rozpoznać twarz Boga!

Oprac. na podst. o. Maciej Zieliński, *Wspólnota otwarta*

PRZECZYTAJ

Na czym polegał przełom w nauczaniu Kościoła o świeckich i co do niego doprowadziło?

Sobór pod wieloma względami stanowił przełom. Najogólniej rzecz ujmując, przyznał on znacznie większą rolę świeckim w życiu i posłannictwie Kościoła. Przed soborem rolę tę określało się w sposób całkowicie bierny. Na przykład prawo kanoniczne tak ustawiało zakres praw świeckiego: ma on prawo otrzymywać w Kościele sakramenty, pouczenie i jest zobowiązany do posłuszeństwa w wierze i obyczajach, a także do łożenia finansowego na sprawy Kościoła. W dziedzinie liturgii świeccy mieli obowiązek pobożnie wysłuchać Mszy Świętej w niedziele i święta. Mszę odprawiał ksiądz, wszyscy inni byli

jej biernymi uczestnikami. Sobór naucza natomiast, że Mszę Świętą odprawia cała wspólnota, a ksiądz jej przewodniczy. *Novum* nauczania soboru o świeckich odnajdujemy także w *Konstytucji o Objawieniu Bożym*. Mówi się tu, że Tradycja – jako coraz głębsze rozumienie Objawienia – wzrasta w Kościele w ciągu wieków nie tylko przez nauczanie Magisterium i pracę biblistów, ale również przez rozważania i kontemplację wiernych świeckich. Czyli świeccy mają swój wkład w powstawanie Tradycji, w pogłębianie rozumienia Pisma Świętego. Ich wkład w tym dziele jest aktywny. To bardzo duża zmiana. **Jak z tego wszystkiego widać, sobór uczy, że również świeccy tworzą Kościół. Nie są klientami Kościoła, jak rozumiano to wcześniej, nie tylko są w Kościele, ale – razem z księżmi, zakonnikami i zakonnikami – są Kościołem.**

*Obywatele Kościoła. Ze Stanisławą Grabską rozmawiają Elżbieta Adamiak
i Józef Majewski, w: Dzieci soboru zadają pytania*

Dziś zaangażowanie świeckich dostrzegamy wyraźnie w różnego rodzaju ruchach kościelnych, co zauważa Jan Paweł II w *Adhortacji apostołskiej „Christifideles Laici”*:

**KOŚCIÓŁ
NAUCZA**

W czasach najnowszych zjawisko zrzeszania się katolików świeckich ożywiło się i przybrało charakter szczególnie zróżnicowany. Jeśli bowiem zrzeszanie się wiernych zawsze było zjawiskiem w jakiś sposób obecnym w historii Kościoła, o czym świadczą po dziś dzień rozmaite bractwa, trzecie zakony i stowarzyszenia, to niezwykle ożywienie w tej dziedzinie nastąpiło w czasach najnowszych, kiedy to powstały i rozszerzyły się liczne i bardzo zróżnicowane formy zrzeszeń: stowarzyszenia, grupy, wspólnoty i ruchy. Możemy wręcz mówić o nowej epoce zrzeszeń katolików świeckich. Istotnie „obok zrzeszeń tradycyjnych, a niekiedy wprost z ich korzeni wyrosły nowe ruchy i stowarzyszenia o specyficznym charakterze i celach: wielkie jest bowiem bogactwo i wielorakie zasoby, którymi Duch Święty ożywia Kościół; wielkie też są zdolności organizacyjne i wspólna myślność laikatu”.

Zrzeszenia laikatu często znacznie się między sobą różnią pod względem organizacji, linii i metod wychowawczych oraz pola działania. **Istnieje wszelako wśród nich powszechna i głęboka zbieżność celu, który je ożywia, a którym jest odpowiedzialne uczestnictwo w misji Kościoła głoszącego Ewangelię Chrystusa jako źródło ludzkiej nadziei i odnowy społecznej.**

Jan Paweł II, *Adhortacja apostolska „Christifideles Laici”* 29

Przykładem osoby, która całe życie poświęciła na gromadzenie młodych ludzi przy Chrystusie, ze szczególnym zaangażowaniem w tworzenie wspólnot kościelnych, był Sługa Boży ks. Franciszek Blachnicki:

POSZLI ZA
CHRYSTUSEM

Ks. Franciszek Blachnicki urodził się 24 marca 1921 r. w Rybniku. Był polskim księdzem katolickim. Jest założycielem i duchowym ojcem Ruchu Światło-Życie, jednego ze wspomnianych już ruchów odnowy Kościoła według nauczania II Soboru Watykańskiego oraz wspólnoty życia konsekrowanego Instytutu Niepokalanej Matki Kościoła.

Walczył z okupantem hitlerowskim w czasie II wojny światowej. Był więźniem KL Auschwitz.

Po wojnie wstąpił do Śląskiego Wyższego Seminarium Duchownego w Krakowie, gdzie przyjął święcenia kapłańskie w 1950 r. Był inicjatorem Krucjaty Wstrzemięźliwości i założycielem Krucjaty Wyzwolenia Człowieka, Chrześcijańskiej Służby Wyzwolenia Narodu, Międzynarodowego Centrum Ewangelizacji Światło-Życie w Carlsbergu.

Odnaczony pośmiertnie Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski oraz Krzyżem Oświęcimskim. W 1995 r. rozpoczął się jego proces beatyfikacyjny. Od 2000 r. grób ks. Blachnickiego znajduje się w kościele pw. Dobrego Pasterza w Krościenku n. Dunajcem.

Zmarł 27 lutego 1987 r. w Carlsbergu (Niemcy).